

Omnibüsten
Metrobüse

Sergi Katalođu

Omnibüsten Metrobüse

Sergi Katalođu

Hazırlayan
Akın KURTOđLU

Yayın Kurulu
Cevdet GÜNGÖR
Osman ÇAKIR
Filiz ACAR
Fatih Sultan KAR

Tasarım - Baskı
A4 Grafik Matbaacılık, Yayıncılık, Reklam ve Bilg. Hiz. Ltd. Şti.
Mahmutbey Cad. Meriç Sok. No: 26 Kat: 1 Şirinevler/İSTANBUL
www.a4grafik.com.tr

Grafik
Mustafa BEKTAŞ

İETT Yayınları Dizisi - 8
İstanbul, 2012
ISBN 978-9944-100-60-1

İETT İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Şahkulu Mah. Erkan-ı Harp Sok. No:4 Tünel 34420 Beyoğlu/İSTANBUL
www.iETT.gov.tr | 444 1871

Omnibüsten Metrobüse Sergi Katalođu'nun tüm hakları saklıdır.
İETT'nin yazılı izni olmadan alıntı yapılamaz ve çoğaltılamaz.

Copyright©İETT Arşivi 2012

142.
yıl

Omnibüsten Metrobüse

Sergi Katalođu

Hazırlayan
Akın KURTOđLU

1872
1876

Omnibüs

Latince kökenli bir kelime olan, omni (herkes) ve bus (için) kelimelerinin birlikte kullanılmasından oluşan 'omnibüs' iki veya dört atla çekilen arabalara verilen isimdir. 1800'lü yılların ortalarından itibaren Amerika'da ve Avrupa'da kullanılmaya başlanan bu vasıtalar, 1870'li yıllardan itibaren Dersaadet Tramvay Şirketi'ne verilen imtiyazla İstanbul'da da kullanıldı. Daha çok Beyoğlu ve Üsküdar bölgesinde kullanılan bu vasıtalar kısa bir süre hizmet verdikten sonra yerini atlı tramvaylara bıraktı.

Omnibuses were horses drawn charriots, designed with several seats as buses, that were practiced in some European cities. Omnibuses were used in Istanbul between the years of 1872 and 1876, on hilly routes that horse drawn trams could not be run. A private company ran them in 4 different routes around Eminönü and Üsküdar.

1927
1942

Renault Scémia

MARKA: Renault-Scémia **MODEL:** TN-06 **MENŞEİ:** Fransa **ALIM YILI:** 1927 **ADET:** 4 **KAPI NO:** 1-4 **HİZMET SÜRESİ:** 15 yıl

Tramvay İdaresi tarafından Fransa'dan temin edilen 4 adet Renault-Scémia marka otobüsle birlikte, lastik tekerlekli toplu taşımacılık alanında ciddi bir adım atıldı. Araçlar önceleri Beyazıt-Eminönü Eski Postane, sonrasında Beyazıt-Taksim ve nihayetinde Taksim-Maçka-Beşiktaş arasında işletildikten sonra 1942'nin sonbaharında seferden alındılar. Fotoğrafta 3 numaralı Renault-Scémia, Sultanhamam'dan gelerek Uzunçarşı yokuşuna dönerken görülmektedir.

The first city buses of Istanbul, initiated public transport wheels within the city were 4 Renault-Scémia brought from France in 1927. Buses were run by the Tramways Company of Istanbul on the streets without tram lines. Vehicles previously were run on the line between "Beyazıt-Eminonu Old Post Office" in 1927, then "Beyazıt-Taksim" and eventually "Taksim-Maçka-Beşiktaş" lines till 1942.

1943
1949

Scania Vabis (Modifiye)

MARKA: Scania-Vabis **MODEL:** Şasi üzerine modifiye **MENŞEİ:** İsveç **ALIM YILI:** 1943 **ADET:** 15

KAPI NO: 5-33 (tek sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 6 yıl

İkinci Dünya Savaşı yıllarında kent içindeki araç sıkıntısını gidermek amacıyla İsveç Ticaret Odası'nın girişimleriyle ithal edilen 25 kamyon şasisi, Tramvay İdaresi'nin Elmadağ Sürpagop atölyelerinde üç aylık sıkı bir çalışma sonucunda otobüs haline getirildi ve şehir içi hatlarda hizmete girdi. Fotoğraftaki 7 numaralı kamyonun bozma Scania Vabis, Taksim-Sirkeci servisini gerçekleştirmek üzere Taksim Meydanı'ndaki başdurağında hareket saatini beklerken.

25 buses were assembled after truck chassis of Scania Vabis cars with the support of Swedish Chamber of Commerce, during the Second World War. The Trams Company worked hard to transform them onto buses in only three months in the workshops of Elmadağ Surpagop, to be able to use them in city lines soon. Scania Vabis bus number "7" has been taken on the photo in Taksim Square waiting for the departure time, to perform service on "Taksim-Sirkeci" line.

1943
1951

Gasolle White

MARKA: Gasolle White **MENŞEİ:** ABD **ALIM YILI:** 1943 **ADET:** 9 **KAPI NO:** 6-22 (çift sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 8 yıl

İkinci Cihan Harbi yıllarında parçaları Amerika'dan İskenderiye'ye, oradan da İskenderun'a gemiyle geldikten sonra tren yoluyla İstanbul'a sandıklar içinde ulaştırılan ve Şişli tramvay deposu atölyelerinde iki ay içerisinde montajı yapılan, o dönemin en modern vasıtalarından biri kabul edilen Gasolle White marka otobüslerden biri, Taksim Meydanı'ndaki durakta yolcu alıyor.

Gasolle White buses accepted to be some of the best buses of the times, assembled within two months in Şişli Trams Garage, with the parts delivered in crates to Istanbul by train from İskenderun Harbour, that were shipped from USA during the hard years of Second World War. White bus number "14", in Taksim Square in the line of "Taksim-Sarıyer" ready for the ride at autumn evening in 1943.

Yapı Kredi Bankası Koleksiyonu

1945
1950

Scania Vabis B-41

MARKA: Scania Vabis **MODEL:** B-41 **MENŞEİ:** İsveç **ALIM YILI:** 1945 **ADET:** 5 **KAPI NO:** 24-32 **HİZMET SÜRESİ:** 5 yıl

1945 yılında İsveç'ten satın alınan burunsuz model 5 adet Scania Vabis marka otobüsün diğerlerinden bir farkı vardı; direksiyonları sağdaydı. Araçlar bu şekilde beş yıl kadar çalıştırdıktan sonra seferden çekildi. Bu otobüslerin 26 kapı numaralı olanı, Şişli Otobüs Garajı önünde.

5 cabover Scania Vabis buses imported from Sweden in 1945 were quite different than other buses of the fleet, their steering wheels was on the right, this is probably why they could not be used more than 5 years only. Scania Vabis bus, "26" in front of Sisli Bus Garage.

1946

Ford Chevy

MARKA: Ford **MODEL:** Chevy **MENŞEİ:** ABD **ALIM YILI:** 1946 **ADET:** 6 **KAPI NO:** 35-45 (tek sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 5 ay

Her biri 13 biner liraya malolan 30 yolcu kapasiteli 1946 model Ford'ların 3 numaralı olanı, Elmadağ Belediye Garajı yanındaki geçici istif alanında görülmektedir. Toplamda 6 adet alınan arabaların içinden 5'i, Ankara Otobüs Garajı yangını sonrasında hükümetin emriyle başkente gönderildi. Tramvay İdaresi'nin elindeyse numune olarak bir tek fotoğraftaki bu otobüs kaldı.

Ford number "3", parking across the Municipal Garage in Elmadağ, Istanbul Trams Company imported 6 Ford buses in 1946, each bus could carry 30 people and each of them costed 13.000 liras at the time. 5 of them had been offered to Ankara City by the order of the government because all buses there were lost after fire.

1947
1955

Twin-Coach Fageol

MARKA: Twin-Coach **MODEL:** Fageol **MENŞEİ:** ABD **ALIM YILI:** 1947-1948 **ADET:** 8

KAPI NO: 2-16 (çift sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 8 yıl

İstanbul'un Anadolu yakasında toplu taşıma hizmeti veren Üsküdar-Kadıköy ve Havalisi Halk Tramvayları Şirketi'nin (ÜKHT) 1947 ilkbaharında Amerika'dan satın aldığı Twin-Coach Fageol model otobüslerinden biri, Kadıköy-Bostancı servisinde. hattın daimi yolcuları Bostancı son durağında otobüsün önünde hatıra fotoğrafı çekiliyor.

Twin-Coach Fageol bus seen at a memory picture of the passengers in the last stop of "Kadıköy-Bostancı" line. Twin-Coach buses were imported from USA in the spring of 1947 for the company of UKHT providing public transport services on the Asian side of Istanbul (Uskudar-Kadikoy and its Environment Public Trams).

Rifat Behar Arşivi

1947
1956

Scania Vabis B-41

MARKA: Scania Vabis **MODEL:** Bulldog-41 **MENŞEİ:** İsveç **ALIM YILI:** 1947-1948 **ADET:** 50

KAPI NO: 34-132 (çift sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 9 yıl

1947 model Scania Vabis'lerden biri, Boğaziçi sahil yolunda Rumelihisarı'nın Küçük Zağanos Paşa Kulesi önünde. İETT İdaresinin gerçekleştirdiği ilk toplu otobüs alımı kapsamında İsveç'ten temin edilen Scania Bulldog'lar, aynı zamanda işletmenin sahip olduğu ilk burunsuz otobüslerdi. Neredeyse firesiz olarak 10 yıl boyunca İstanbullulara hizmet ettiler.

Scania-Vabis bus "62", one of the first cabover bus fleet of Istanbul imported from Sweden in 1947 posing in front of Rumeli Fortress on the Bosphorus. The fleet of the 50 Scania Vabis buses served Istanbul for almost 10 years with great success.

1949
1957

Scania Vabis B-42

MARKA: Scania Vabis **MODEL:** B-42 **MENŞEİ:** İsveç **ALIM YILI:** 1949-1950 **ADET:** 2

KAPI NO: 134-136 (çift sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 8 yıl

1949 ve 1950 yıllarında İsveç'ten satın alınarak 50 adetlik ilk parti Scania filosuna ilave edilen B-42 model Vabis'lerden 134 numaralı, Ayasofya önlerinde halka teşhir edilirken görülmektedir. B-42'ler, ilk nesil Scania Vabis B-41'lere göre çok daha geliştirilmiş, oldukça modern arabalardı. Ancak devamı getirilemedi ve sayıları yalnızca iki ile sınırlı kaldı.

Scania-Vabis bus "134", one of the two buses added to the Vabis fleet in Istanbul in 1949 and 50, in front of Saint Sophia for the presentation to the passengers. Scania Vabis B-42 buses were a better developed model compared to the earlier ones imported the years before.

1951
1980

Büssing 5500 TU.10

MARKA: Büssing **MODEL:** 5500 **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1951-1952 **ADET:** 100

KAPI NO: 51-249 (tek sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 29 yıl

Federal Almanya'dan 1951 yılında temin edilen Büssing 5500 TU.10 model otobüsler, 1977 yılında geçirdikleri kapsamlı yenileme çalışmasının da yardımıyla İstanbul'a 29 yıl boyunca hizmet verdiler. Motorları yatay şekilde zemin altına giydirilen Büssing'ler İdare tarafından beğenildiği için alımlarına ertesi yıl da devam edildi ve şehrin özellikle prestij hatlarında servise verildi. Fotoğrafta 71 hat numaralı otobüs, Taksim'den Elmadağ'a doğru yol alırken görülmektedir.

Büssing 5500 TU.10 model buses supplied from Germany, served in İstanbul city lines for almost 30 years, also with the comprehensive renovation works done in 1977. 50 buses having engines placed in horizontal position under the body were liked by the company, so they were mostly run around the prestigious lines and some more were ordered next year. Büssing "71" is seen driving from Taksim toward Elmadağ.

Rifat Behar Arşivi

1952
1980

Büssing 6000 TU.10

MARKA: Büssing **MODEL:** 6000 TU.10 **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1952 **ADET:** 50

KAPI NO: 151-249 (tek sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 28 yıl

Bir yıl önce 5500 modeli satın alınan Büssing'lerin 1952'de bir üst modeli olan 6000 serisinden 50 adet daha temin edildi. Böylece Büssing 5500/6000 filosu 100'e ulaştı. Kapı numaraları 151'den başlayacak şekilde ardışık tek sayılardan verilen 6000 TU.10 serisi otobüslerden 237 kapı numaralı olanı Eminönü durağında.

IETT purchased 50 more buses of Büssing 6000 in 1952, a newer model of 50 buses of Büssing 5500 model brought in 1951, so Büssing fleet riched 100 buses. Büssing 6000 buses were offered fleet numbers as odd digits following 151. Büssing bus "237" at Eminönü Terminal ready for the service of "90 Carsamba".

1954
1964

Büssing 4500 TU.5

MARKA: Büssing **MODEL:** 4500 TU.5 **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1954 **ADET:** 50

KAPI NO: 152-250 (çift sayılarda) **HİZMET SÜRESİ:** 10 yıl

20. yüzyılın ikinci yarısına girilmesiyle birlikte hızlanan otobüs alımları, 1954'te Büssing-4500 model kısa otobüslerle devam etti. Şehrin dar ve kavisli ara yollarında daha rahat hizmet vermeleri amacıyla satın alınan 4500-TU.5'ler, on yıl sonra İETT filosundan çıkarılarak Anadolu'daki diğer belediyelere satıldı.

The enlargement of the bus fleet of İETT continued with the purchase of Büssing 4500 model buses in 1954. The shorter buses that were planned to serve in the lines passing through narrow streets, were used for about 10 years, then offered to some other cities within Turkey.

1955 1962 Latille Floirat

MARKA: Latille Floirat **MENŞEİ:** Fransa **ALIM YILI:** 1955 **ADET:** 4 **KAPI NO:** 1-4 **HİZMET SÜRESİ:** 7 yıl

Fransa'dan temin edilen 4 adet Latille Floirat marka otobüs, kısa bir süre şehir içinde servise çıksalar da, sonradan geri hizmete alınarak personel taşımacılığında kullanıldı. İçlerinden birinin şasesi, 1968'den itibaren "Tosun" adlı ilk Türk trolleybüsünün imalatında kullanıldı.

Fotoğraftaki 4 kapı numaralı Latille, Tünel başduraklarında, 50 numaralı Levent-Tünel hattında görülmektedir.

Latille Floirat "4" at Tünel bus stop, at the line "50 Levent", right next to the General Directorate of İETT. 4 Latille buses were purchased from France in 1955, they were run on city lines for short time, than charged in staff transportations. One of the four Latille Floirat buses were transformed onto a trolleybus in 1968 with the given name "Tosun (Bullock)".

1955
1964

Chausson D.615-H

MARKA: Chausson **MODEL:** D.615-H **MENŞEİ:** Fransa **ALIM YILI:** 1955 **ADET:** 1 **KAPI NO:** 32 **HİZMET SÜRESİ:** 9 yıl

Deneme amacıyla 1955 yılında Fransa'dan satın alınan, ancak işletme standartlarına uymadığı anlaşıldığından birkaç sene sonra servisten çekilerek geri hizmete alınan Chausson, otobüs garaj alanında. Her ne kadar şehir hatlarında çalıştırılmasa da; yine de idare bünyesinde tutularak 1960'ların son demlerine kadar heyetlerin ve turistlerin taşınmasında bu otobüsten faydalanıldı.

Chausson bus "32" in the bus garage, it was imported from France in 1955 in order to test the possibility of the use within Istanbul. Chausson did not conform the needs of the city lines at all, that is why it was used on private transfers of delegations and tourist groups till late 60's.

1955
1980

Mercedes O321-H

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O321-H **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1955 **ADET:** 11 **KAPI NO:** 6-16 **HİZMET SÜRESİ:** 25 yıl

Karayolları Kongresi'ne davet edilen yabancı delegeleri gezdirmek amacıyla satın alınan ve ertesi yıl İETT İdaresine devredilen 6 filo numaralı Mercedes O321-H kısa model otobüs (kapsamlı bir revizyondan geçirilerek, çarpma kapıları otomatik hale dönüştürülmüş) garaj alanında.

Mercedes O321-H bus "6" of 1955 at İETT Garage... The first Mercedes-Benz brand buses were brought for The International Congress of Highways in Istanbul, than offered to Istanbul as city buses.

1956
1977

Skoda RO-706.II

MARKA: Skoda **MODEL:** RO-706 **MENŞEİ:** Çekoslovakya **ALIM YILI:** 1956-1957 **ADET:** 300 **KAPI NO:** 251-550 **HİZMET SÜRESİ:** 21 yıl

İdarenin büyük rakamlı toplu alımlarından biri olan Skoda'ların RO-706.II modelleri 1956 yılında filoya katıldı. Çekoslovakya'dan getirilen otobüsler, kentin giderek büyüyen araç ihtiyacını ivedilikle gidermek üzere idarenin hemen her hattında hizmete verildi.

258 numaralı Skoda, Kabataş araba vapuru iskelesinin önünden geçerek Dolmabahçe yönünde ilerliyor.

Skoda "407" around the terminal in Kadıköy at the line 20. Skoda buses joined IETT Fleet in the years of 1956-1957. Among the 300 Skoda buses nearly 40 of them were run in the Asian Side, the others served within the European Section of Istanbul.

1958
1980

Mercedes-Benz O321 H-L

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O321 H-L **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1958-59 **ADET:** 75 **KAPI NO:** 551-600 ve 781-805 **HİZMET SÜRESİ:** 22 yıl

Karlı bir kış sabahında, uyku mahmuru Florya ahalisini şehrin merkezine taşıyan Mercedes, Topkapı surdışı durağında. Yağış yok ama hava buz kesmiş, yerlerse jilet gibi. Atkılar sıkıca dolamak, paltoların yakalarını kaldırmak da para etmiyor. 782 daha henüz bir yaşında. O da yavaş yavaş alışacak; bu ilginç, gizemli ve muhteşem şehre.

Mercedes "782" at Topkapı bus stop at a snowy winter morning, at the line "Florya-Taksim", carrying the inhabitants of the suburban districts toward the city center. ETT purchased 75 Mercedes O321HL buses in the years of 1958 and 1959, run them for long years with real success in the mysterious and magnificent city of Istanbul.

1958
1980

Büssing 6500-TU.10

MARKA: Büssing **MODEL:** 6500-TU.10 **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1958-59 **ADET:** 30 **KAPI NO:** 601-630 **HİZMET SÜRESİ:** 22 yıl

1950'lerin ikinci yarısındaki yoğun otobüs alım programı çerçevesinde Almanya'dan temin edilen 30 adet 6500-TU.10 uzun model otobüslerden biri, 96 numaralı Hürriyet Meydanı-Havaalanı hattında. Takip eden yıllarda filonun içinden 8 otobüs Adana'ya gönderilirken, 10 tanesi de Türk Hava Yolları'na verilecek.

Büssing bus "605" at Topkapi-Pazartekke Garage. 30 Büssing 6500-TU.10 buses were imported from Germany in the years of 1958 and 1959, they were quite long buses that were planned to be run in longer lines. 8 of these buses were sent to Adana City in the following years, while 10 of them were offered to the Turkish Airlines.

1959
1980

Magirus Deutz Saturn-II

MARKA: Magirus Deutz **MODEL:** Saturn-II **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1959-60 **ADET:** 30 **KAPI NO:** 18-47 **HİZMET SÜRESİ:** 21 yıl

İstanbul şartlarına uygun olması için Almanya'daki fabrikalarında bazı kısımları özel olarak imal ettirilen Magirus-Saturn-II'lerden biri, Şişli otobüs garajının ön bahçesinde. Yumuşak ve sarsmayan süspansiyona sahip Magirus'lar, İstanbullularca en sevilen otobüslerden oldular. 1959-60 döneminde toplam 30 adet satın alınan Saturn-II'ler, 21 yıl boyunca kente hizmet verdiler.

Magirus Saturn-II "25" at the courtyard of Sisli Bus Garage. 30 Magirus Saturn-II buses were specially produced in Germany for the use in Istanbul between the years of 1959 and 1961. Magirus buses were liked by IETT passengers because of their softness and smooth suspensions, they gave 21 years of service throughout the city.

1959
1980

Mercedes-Benz O317

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O317 **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1959 **ADET:** 2 **KAPI NO:** 4-5 **HİZMET SÜRESİ:** 21 yıl

İETT'nin ilk üç kapılı otobüsleri, deneme amacıyla Federal Almanya'dan satın alınan 2 adet O317 model Mercedes, 145 kişilik yolcu kapasitesiyle halk arasında "dev otobüs" olarak adlandırılıp tanındılar. Fakat o dönemin İstanbul'unun dar ve virajlı yollarında pek de pratik şekilde kullanılmayacakları anlaşıldığından devamı getirilmedi.

Mercedes O317 "4" ready to leave Şişli Bus Garage. Just two Mercedes O317 long buses beign Istanbul's first buses having three automatic doors, were imported from Germany in the year 1959, Mercedes O317 buses were known as "giant bus" by their passengers due to their 145 people capacities.

1959
1970

Mercedes-Benz O319-D

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O319-D **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1959 **ADET:** 2 **KAPI NO:** 731-732 **HİZMET SÜRESİ:** 11 yıl

İETT'nin tarihindeki ilk minibüsler. Hizmete girdiği yıllarda "küçük otobüs" olarak adlandırılan O319-D'ler, vapur yolcularını hızlı ve seri bir şekilde kentin farklı merkezlerine ulaştırmak üzere kullanıldılar. İskele-Merkez arası mekik dokuyarak Karaköy-Taksim ile Beşiktaş- Taksim hatlarında çalıştırıldılar ve ara duraklarda durmayarak bir nevi ekspres servis hizmeti gördüler.

Mercedes O319-D midibus driving out of garage's workshop areas. İETT's first small bus used at short lines, with no stops between central terminals especially to transfer the ferry passengers in an express way. Mercedes O319-D midibuses could not be used long time at city lines, but served some years İETT to support logistic needs.

1961
1980

Skoda RTO-Max

MARKA: Skoda **MODEL:** RTO-Max **MENŞEİ:** Çekoslovakya **ALIM YILI:** 1961 **ADET:** 21 **KAPI NO:** Muhtelif **HİZMET SÜRESİ:** 19 yıl

Çekoslovakya üretimi Skoda RO-706'ların daha gelişmiş versiyonu olan RTO-Max tipindeki otobüslerden 1961 yılında 21 adet temin edildi. Arabalar demiryoluyla İstanbul'a getirildi ve muhtelif kazalar sebebiyle tamir edilemez ölçüdeki arızalarından dolayı mecburen filodan çıkarılan diğer otobüslerin boşta kalan kapı numaralarını alarak sefere verildiler.

Skoda RTO-Max buses in the garage. Skoda RTO-Max was a more advanced version of Skoda buses already run in the city. 21 Skoda RTO-Max buses brought to Istanbul all the way through the trains from Checoslovaquia were imported in 1961. They were not numbered following the usual way, but each one was given an empty number due to the accidents or lost, to fullfill every numbers on IETT Fleet.

1961
1984

Ansaldo San Giorgio 911-AF

MARKA: Ansaldo **MODEL:** 911-AF **MENŞEİ:** İtalya **ALIM YILI:** 1961-63 **ADET:** 100 **KAPI NO:** 1-100 **HİZMET SÜRESİ:** 23 yıl

İstanbul'a 23 yıl boyunca hizmet veren 100 araçlık filonun içinden 85 sayılı trolleybüs L2 numaralı Levent-Beyazıt ring hattında. Taksim Meydanı'ndan geçtikten sonra Elmadağ üzerinden Harbiye-Pangaltı- Şişli istikametinde ilerlemekte. Trolleybüsler, elektrik enerjisiyle çalışan, çevreci, sessiz ve son derece verimli toplu taşıma araçlarıydı. Ancak boynuzlarının sık sık çıkması nedeniyle trafiği aksattıkları gerekçesiyle 1984 yılında işletmeden kaldırılarak araçlar İzmir Belediyesi'ne (ESHOT) gönderildi.

Ansaldo Trolleybus "85" near Taksim Transit Stop, in the line L2 toward Levent. Total 100 Ansaldo San Giorgio trolleybuses were imported from Italy, during three years between 1961 and 1963, they served Istanbul citizens 23 years until 1984. They were the first and last trolleybuses used in Istanbul except just one local made example.

1968
1984

Tosun (Latille Floirat)

MARKA: Latille Floirat **MODEL:** Tosun **MENŞEİ:** Fransa **ALIM YILI:** 1955 **ADET:** 1 **KAPI NO:** 101 **HİZMET SÜRESİ:** 16 yıl

1955 yılında İETT filosuna katılan Latille Floirat marka otobüslerden biri, İETT'li ustalar tarafından Şişli atölyesinde 6 ay süren bir çalışmayla 1968 yılında trolleybüs haline getirildi. Tamamen İETT işçilerinin eseri olan bu sevimli araca "Tosun" adı verildi.

30 numaralı Ortaköy-Aksaray hattında çalışan Tosun, Ortaköy plantonluğundan hareket ediyor.

"Tosun" Trolleybus "101" on "30 Ortaköy - Aksaray" line just leaving its first stop Ortaköy. Tosun was made by the garage engineers and workers in 1968 as the first and unique trolleybus built in Turkey, through the rotation of a 1955 model Latille Floirat brand bus chassis. The vehicle was named "Tosun (Bullock)" by İETT staff.

1968
1993

Leyland MCW Levend

MARKA: Leyland **MODEL:** Levend 45/34 **MENŞEİ:** İngiltere **ALIM YILI:** 1968-69 **ADET:** 300 **KAPI NO:** 810-1109 **HİZMET SÜRESİ:** 25 yıl

İETT tarihine damgasını vuran otobüslerden Leyland. Dünyada üzerinde yalnızca 300 adet üretilen ve tamamı İETT'ye satılan Levend modeli, çeyrek asır boyunca yolcularına hizmet etti. Leyland'lar alçak tabanlı şasisleri, yarı-otomatik vites tertibatları ve şık tasarımlarıyla İstanbulluların gönlünde taht kurdu.

Leyland marka İETT otobüsü, Topkapı garajının mozaik parke döşeli açık alanında dinlenmede.

Leyland "832" at the garage ready for the service with the first lights of the day. 300 "Leyland Levend" model buses especially built only for Istanbul in UK, were the city buses that associated best with the city. Leyland Levend buses served İETT passengers for almost 25 years, had always been liked by the Istanbul citizens especially because of their low floor, unique design, comfort and strongness.

1970
1992

Büssing U.47-D Consul

MARKA: Büssing **MODEL:** U.47-D Consul **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1970-73 **ADET:** 178 **KAPI NO:** 1110-1287 **HİZMET SÜRESİ:** 22 yıl

Filonun gençleştirilmesi ve büyütülmesi amacıyla, İstanbul'da Oto-Yol fabrikasında kamyon şasisleri üzerine imal ettirilen Büssing'lerden biri. Denge sorunları yüzünden meydana gelen asimetriden dolayı ciddi anlamda sağa veya sola yatan karoserleri nedeniyle bu otobüslere halk arasında "Pisa Kulesi" denmekteydi. Fotoğraftaki Büssing, 41 numaralı Mecidiyeköy-Sarıyer tabelasıyla hatta çıkmak üzere.

Büssing "1286" at the line "41 Mecidiyeköy Sarıyer", Büssing U47-D buses were supplied from Oto-Yol as 178 units between the years of 1970 and 1973 to deal against the shortage of public transportation vehicles. Büssing buses were the first IETT vehicles assembled in Turkey, but because of being made on truck chassis, they had maintenance problems.

1974 1980 Magirus Deutz

MARKA: Magirus-Deutz **MENŞEİ:** F. Almanya **ALIM YILI:** 1959 **ADET:** 5 **KAPI NO:** 48, 49, 50, 52, 54 **HİZMET SÜRESİ:** 6 yıl

1959'da Türk Hava Yolları İdaresi için Almanya'dan satın alındıktan sonra uzun yıllar boyunca THY bünyesinde Havaalanı-Şişhane arasında çalıştırılan ve 1974 yılında İETT'ye devredilen 5 adet Magirus-Deutz panoramik camlı kısa kasa otobüsten 54 numara olanı. Diğer kardeşleri de 48, 49, 50 ve 52 idi. Magirus klasikler, 6 yıl boyunca İETT'ye hizmet verdikten sonra 1980'de emekli edildi.

Magirus "54" at the garage workshop after a small damage. 5 Magirus Deutz buses of 1959 model, were offered to İETT in 1974 by Turkish Airlines, after being driven some years between the Yeşilköy Airport and Şişhane THY Office to provide transportation for airline passengers. İETT could use these buses numbered as 48, 49, 50, 52 and 54 for another 6 years till the beginning of 1980's.

1979
1991

Magirus Deutz E-113

MARKA: Magirus-Deutz **MODEL:** E-113 **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1979-80 **ADET:** 34 **KAPI NO:** 2400-2433 **HİZMET SÜRESİ:** 12 yıl

Toplamda 500 adet alınması düşünülen, ancak ekonominin fazlasıyla çalkantılı olduğu 1970'lerin son demlerinde yalnızca 34'ü İdare filosuna katılabilen Magirus-Deutz E-113 tipi otobüslerden 2431 kapı numaralı olanı Kadıköy Kumluk başduraklarında, 18B numaralı Kadıköy-Üstbostancı hattında.

Magirus "2431" waiting for the service of "18B Kadıköy-Üstbostancı" in Kadıköy terminal. Magirus-Deutz E113 buses were planned to be purchased as 500 units, however only 34 of them could be delivered to IETT in 1979 and 1980. Magirus E113 buses served only at the Asian side of Istanbul lines till they were retired in early 1990's.

1979 1992

Ikarus 280.25

MARKA: Ikarus **MODEL:** 280.25 **MENŞEİ:** Macaristan **ALIM YILI:** 1979-80 **ADET:** 110 **KAPI NO:** 1600-1709 **HİZMET SÜRESİ:** 13 yıl

Macaristan'dan satın alınan ve İstanbul'un ilk "körüklü otobüsleri" olan Ikarus körüklü serisi, halk arasında kendine has ismini bulmakta gecikmedi: Körüklüler. Her biri üç kapılı 110 otobüsün ilk partisi 10 Ekim 1979'dan itibaren kentin caddelerinde çalışmaya başladı. Büyük ilgi gören körüklüler ilk başlarda özellikle düz ve geniş caddelerde hizmete verildilerse de zaman içerisinde giderek ustalaşan şoförleri sayesinde kentin virajlı ve dar yollarında da çalışmaya başladılar.

Ikarus articulated buses were the first fleet of original buses with a wagon, people named them "Buses with Bellow". The first examples of 110 buses having 3 doors, started to run at Istanbul Streets by the 10th of October 1979. Articulated buses were run on the flat and large streets of the city in the beginning, but in short time they have atrated to be seen on the narrow and winding roads as well thanks to the drivers gaining experiences on long buses driving.

1979
1993

Ikarus 260.25

MARKA: Ikarus **MODEL:** 260.25 **MENŞEİ:** Macaristan **ALIM YILI:** 1979-80 **ADET:** 305 **KAPI NO:** 1901-2205 **HİZMET SÜRESİ:** 14 yıl

1980'lerin başındaki yoğun otobüs alımı sürecinde Macaristan'dan 305 adet solo Ikarus temin edildi ve şehrin dört garajına paylaştırıldı. 2028 kapı numaralı Ikarus, Levent garajında servise çıkmaya hazır halde bekliyor.

Ikarus "2028" waiting at Levent Garage right before driving out for the service. Ikarus 260 buses brought from Hungary in 1979 and 1980. 305 Ikarus buses made IETT fleet much larger than before and kept serving IETT passengers until the year of 1992.

1979
1993

Mercedes-Benz O302

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O302-12.RST **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1979-80 **ADET:** 128 **KAPI NO:** 1288-1415 **HİZMET SÜRESİ:** 14 yıl

İç piyasadan 255 adet alımı planlanan, ancak ekonomik dalgalanmalardan dolayı sayıları 128'e indirilen 12-RST City-bus model İETT otobüsü Kadıköy rıhtım terminüslerinde. Buradan hareketle Boğaz'ın tüm Anadolu sahilini kat ederek Beykoz'a kadar sürecek olan uzun bir sefere hazırlanıyor.

Mercedes "1361" at Kadıköy Pier, at the line "15F Beykoz", the service that will cover a long but pleasant drive all the way through the Asian coast of the Bosphorus shall start in few minutes. Mercedes O302 RST buses were the best buses built in Turkey through 1979 and 1980 when 128 of them were purchased by İETT.

1980
1992

Ikarus 280.25

MARKA: Ikarus **MODEL:** 280.25 **MENŞEİ:** Macaristan **ALIM YILI:** 1980 **ADET:** 80 **KAPI NO:** 1710-1789 **HİZMET SÜRESİ:** 12 yıl

1979'da başlayan körüklü otobüs alımı 1980'de de devam etti ve yine Macar Ikarus firmasından bu kez 4 kapılı 80 adet mafsallı (körüklü) otobüs getirildi. Araçlar daha çok kentin Anadolu yakasında ve Boğaziçi Köprüsü geçişli hatlarda servise verildi. Bu otobüsleri diğerlerinden ayıran özelliklerden biri, şoför kabini mikrofona sahip olmasıydı. Şoförler, bu mikrofona sayesinde yaklaşan durağı anons etme ayrıcalığına sahiptiler.

Ikarus articulated "1734" at the terminal stop in Taksim Square. Ikarus 280 buses were the first articulated buses fleet in Turkey, among 190 of them purchased from Hungary, the earlier 110 units with 3 doors were delivered in 1979. The second party buses of 80 units having 4 doors started to run around Istanbul streets in 1980. Ikarus articulated buses served on IETT lines, till the newer Ikarus buses were brought in 1992.

1981
1987

Çevre Belediye Otobüsleri

MARKA: Muhtelif **MODEL:** Muhtelif **MENŞEİ:** Muhtelif **ALIM YILI:** 1975-79 **ADET:** 142 **KAPI NO:** 201-342 **HİZMET SÜRESİ:** 8-12 yıl

Milli Güvenlik Konseyi'nin bildirisi uyarınca, 16 Şubat 1981'den itibaren İstanbul il sınırları içindeki çevre belediyeleri İstanbul Belediye Başkanlığı'na bağlı şube müdürlüklerine dönüştürdü. Söz konusu belediyelerin sahip olduğu toplu taşıma araçları ise İETT'ye devredildi. Buna karşılık İdare de bu banliyölere 30'dan fazla yeni otobüs hattı koydu. Tasarrufu altına aldığı 142 adet otobüs ve midibüsü ise kendi standartlarına göre kodlayarak 6 yıl boyunca kent içi servislerinde kullandı.

Suburban municipalities had several buses in different brands and colours that most of them were offered to support city transportation during the second half of 1970's. All suburban municipalities were included by the İstanbul Municipality according to the law date February 9th, 1981. Total 142 buses and midibuses owned by suburban municipalities were taken by İETT directorate, painted in red and white colours, than were run different routes till 1987.

Önder Kaya Arşivi

1983 >

MAN SL-200

MARKA: MAN **MODEL:** SL-200 **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1983-86 **ADET:** 650 **KAPI NO:** 2501-3150 **HİZMET SÜRESİ:** 30 yıl +

İETT filosunu takviye amacıyla 1980'li yılların başında iç piyasadan büyük miktarda alım yapıldı. MAN SL-200 solo modeller idarenin o zamana kadar yapmış olduğu en büyük otobüs alımıydı. Dört yıl zarfında 650 adet MAN otobüs filoya dahil edildi. Otuz yıla yakın bir süre boyunca hizmet veren araçların 1983-84 yılları arasında imal edilenleri hizmetten çekilirken, 1985 ve 86 modellerin bir kısmı halen çalışmaktadır.

Buses made in Turkey were bought in the beginning of 1980's to update İETT Fleet. MAN SL-200 buses were purchased by İETT in order to enlarge the fleet with modern design buses. 650 units of solo MAN SL-200 buses were delivered to serve within İstanbul, in four years between 1983 and 1986; some of MAN buses are still in use at the city lines.

Simon Alen Özcengiz Arşivi

1986 >

MAN SG-220

MARKA: MAN **MODEL:** SG-220 **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1986-87 **ADET:** 184 **KAPI NO:** 3151-3334 **HİZMET SÜRESİ:** 27 yıl +

İkarus körüklülerden sonra kentin caddeleri bu kez MAN SG-220 körüklü otobüsleri ağırlamaya başladı. 1986-87 yıllarında iç piyasadan satın alınan 184 parçalık SG-220 filosunun bir kısmı günümüzde de hizmet vermeye devam etmektedir. İlk alındıkları dönemde kent geneline yayılan hatlarda servise çıkarılan körüklü MAN'lar, artık yalnızca Avrupa yakasında dar bir alanda çalıştırılmaktadır.

Articulated MAN "86-888" at the line "92 Eminönü-Ateştuğla" around Eminönü terminal across Ottoman Architectural Wonder "New Mosque". MAN SG-220 buses were the first articulated buses IETT purchased built in Turkey. 184 MAN SG-220 buses were offered to the services starting from 1986 and 1987, most of these buses are still in service within the city.

1990 >

Ikarus 260.25

MARKA: Ikarus **MODEL:** 260.25 **MENŞEİ:** Macaristan **ALIM YILI:** 1990-94 **ADET:** 1149

KAPI NO: 90/101-90/105, 91/101-91/120, 92/101-92/776, 93/101-93/500 ve 94/101-94/148 **HİZMET SÜRESİ:** 23 yıl +

1991-94 yılları arasında satın alınan 1149 adet Ikarus marka İETT otobüsünden biri hareket halinde. 1979'da temin edilen kardeşlerinden farklı olarak turuncu-lacivert dış cephe renklerinde fabrikadan çıkan otobüsler, zaman içinde yeniden kırmızı-beyaz orijinal renklerine dönüştürüldü. Fotoğrafta 93-368 kapı numaralı Ikarus, Pendik-Üsküdar servisinde görülmekte.

Ikarus "93-368" at the line "16A Pendik-Üsküdar". 1149 Ikarus 260 solo buses were purchased from Hungary within the years of 1990 and 1994. They were painted in orange and blue colors unlike the earlier Ikarus buses, but most of them were repainted in red and white colors.

1991 >

Ikarus 280.67

MARKA: Ikarus **MODEL:** 280.67 **MENŞEİ:** Macaristan **ALIM YILI:** 1991 **ADET:** 130 **KAPI NO:** 91/801-91/930 **HİZMET SÜRESİ:** 22 yıl +

İkinci nesil Ikarus köruklüer olarak da adlandırılan mafsallı 280.25'ler, 130 araçtan oluşan bir filoyla 1991 yılında yeniden İETT filosuna katıldılar. Önceleri kentin prestij hatlarında sefere verilen Ikarus'lar, zaman içerisinde yolcu yoğunluğu fazla olan servislerde çalışır oldular.

Articulated Ikarus "91-834" at the line "88A Yunus Emre Mh.-Yenikapı" at Yenikapı Terminal. 130 articulated buses of Ikarus 280.25 from Hungary joined İETT fleet in 1991. Most of Ikarus 280 buses are serving İETT passengers in both European and Asian sides of Istanbul.

1992 2009 Ikarbus IK.161

MARKA: Ikarbus **MODEL:** IK.161 **MENŞEİ:** Yugoslavya **ALIM YILI:** 1992 **ADET:** 25 **KAPI NO:** 92/801-92/825 **HİZMET SÜRESİ:** 17 yıl

İETT'nin körüklü filosunun güçlendirilmesi amacıyla toplam 500 adet alınmalarına karar verilen, ancak içerinden yalnızca 25'i filoya dahil edilebilen Ikarbus IK.161 model körüklü otobüs grubunun ilk aracı 92-801. Uzunca bir süre Üsküdar-Altunizade arasındaki 1A ve 1B numaralı besleme hatlarında çalıştırılan ve halk arasında "Yugo" olarak isimlendirilen otobüsler 2009 yılında servisten kaldırdı.

Ikarbus "92-801" at "1A Altunizade-Üsküdar" line, waiting at Altunizade Terminal. Ikarbus "Ikarus IK.161" model articulated buses were purchased from Serbia, while Serbia was still part of former Yugoslavia in 1992; even though a larger number of purchase was planned, only 25 buses could be offered to Istanbul. Ikarbus articulated buses that were used in the services of Asian Side of Istanbul only, were abandoned in the year 2009.

Simon Alen Özcengiz Arşivi

1993 >

Ikarus 260.25

MARKA: Ikarus **MODEL:** 260.25 **MENŞEİ:** Macaristan **ALIM YILI:** 1993 **ADET:** 100 **KAPI NO:** 93/501-93/600 **HİZMET SÜRESİ:** 21 yıl+

1993 yılında Macaristan'dan temin edilen ve yakıt olarak doğalgaz kullanan Ikarus 260.25 modellerden 93-559 numara, Kadıköy başduraklarında, 20E hattında. Toplam 100 adetten oluşan doğalgazlı araç filosuna ait otobüsler ilk hizmete girdiklerinde yeşil (çevreci) renge boyandı ve Hasanpaşa garajının dolum tesislerinden faydalandı.

Ikarus "93-559" at the line "20E Kadıköy-Esat Paşa Mh", waiting for the service at Kadıköy Terminal. 100 buses among Ikarus 260 fleet, delivered in 1993 were performed a transformation on engines to run with natural gas in Hasanpaşa Garage. They were painted in green colors with the pictures of birds for a few years.

1993
2003

Otoyol Iveco M.24

MARKA: Otoyol Iveco **MODEL:** M.24 **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1993 **ADET:** 25 **KAPI NO:** 93/011-93/035 **HİZMET SÜRESİ:** 10 yıl

Şehrin dar sokaklarına sahip semtlerine de toplu ulaşım hizmeti götürülebilmesi amacıyla iç piyasadan satın alınan Iveco midibüsler on kadar hatta uzun müddet hizmet verdi. Toplam 25 adetlik "küçük otobüs" filosunun araçları sonradan geri hizmette kullanılarak içlerinden bir kısmı tamir arabası, bir kısmı da personel taşıma midibüsü olarak bir süre daha hizmet vermeye devam etti.

Iveco "93-017" in front of Karakoy Tunnel, IETT Offices Building at Karaköy. Otoyol Iveco M24 midibuses were purchased by IETT to be able to serve the lines passing through narrow streets. 25 Iveco M24 buses assembled in Turkey joined the fleet in 1993. Iveco midibuses were not used in city lines longtime, but were charged in services like staff transportation.

Simon Alen Özcengiz Arşivi

1993
2011

DAF Optare SB-250

MARKA: DAF Optare MODEL: SB-250 MENŞEİ: İngiltere ALIM YILI: 1993-94 ADET: 26 KAPI NO: 93/051-93/064-94/051-94/062 HİZMET SÜRESİ: 18 yıl

İstanbul çift katlı otobüslerle ilk defa 1993'de tanıştı. Toplamda 26 tane alınan DAF Optare marka çift katlı otobüsler için 200 numara serisinde başlayan özel hatlar açıldı. Zaman içerisinde 20 kadar farklı hatta servise verilen DAF Optare'ler, 2011 yılında hizmetten alındı. Çift katlı otobüslerden biri, 76E hattında Bahçeşehir'e doğru devam edecek olan uzun soluklu seferinin henüz daha başlarında, Şişhane durağında yolcu alıyor.

DAF Optare double decker "94-054" at the express line "76E Taksim-TEM Yolu-Bahçeşehir" at Şişhane Stop. DAF Optare SB-250 buses were the first double decker buses of IETT in Istanbul. 26 Optare buses were imported from UK in the years of 1993 and 1994. They were run at Express lines usually driving through highways until 2011.

Simon Alen Özcengiz Arşivi

1995
2009

Berkhof Premier

MARKA: Berkhof **MODEL:** Premier **MENŞEİ:** Hollanda **ALIM YILI:** 1995-96 **ADET:** 7 **KAPI NO:** 95/101, 96/101-96/106 **HİZMET SÜRESİ:** 14 yıl

İstanbullular, engelliler için özel olarak tasarlanmış, %100 alçak tabanlı otobüslerle ilk defa 1995 yılında tanıştı. Hollanda'dan ithal edilen 7 adet Berkhof Premier, İETT tarafından engelliler için özel olarak devreye alınan 5 ayrı hatta çalıştırılmaya başlandı. Zaman içerisinde diğer hatlarda da servise giren basamaksız Berkhof'lar, 14 yıllık bir hizmet süresinden sonra yerini yeni alçak tabanlı otobüslere bıraktı.

Berkhof "96-053" at disabled friendly line "222 Kadıköy Kartal" at Kadıköy Terminal. DAF Berkhof buses were the first modern low floor buses of Istanbul. İETT purchased 7 Berkhof low floor buses in the years of 1995 and 1996, they were run in special disabled friendly lines for about fifteen years till they were retired.

Simon Alen Özcengiz Arşivi

1997 >

Mercedes-Benz O345

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O345/S **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1997-2000 **ADET:** 481
KAPI NO: 97/101-97/236, 98/101-98/160, 99/101-99/253 ve 2000/101-2000/232 serileri **HİZMET SÜRESİ:** 17 yıl+

İETT'nin tarihindeki üçüncü büyük Mercedes otobüs alımı bu kez 1997'de gerçekleştirildi. Dört yıl zarfında firmadan temin edilen solo ve körüklü araç filosunun toplamı 563 olup, bunların 481 adedi O345 serisi solo modellerdi. Yeni gelen otobüslerin dış cephesinde çevre ve insan dostu olduğuna vurgu yapılarak yeşil renk uygulandı.

Mercedes "99-213" at "86V Vezneciler-Eyüp Sultan" metrobus transfer line at Vezneciler first stop. Mercedes O345 buses were the largest fleet purchase of İETT from Mercedes-Benz, total 481 solo Mercedes O345 buses were delivered between the years of 1997 and 2000. The green painted environment friendly buses are taking an important part of city lines services nowadays.

1997 2006 MAN SL-232

MARKA: MAN **MODEL:** SL-232 **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1997 **ADET:** 4 **KAPI NO:** 97/237-97/240 **HİZMET SÜRESİ:** 9 yıl

1997 yılında yalnızca 4 adet satın alınan MAN SL-232 model İETT otobüsü, birkaç yıl boyunca şehir içi hatlarda kullanıldıktan sonra Temmuz 2006'da Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne verildi. Bu araçlar halen Kocaeli Kara Ulaşım Şube Müdürlüğü emrinde çalıştırılmaktadır.

MAN "97-240" passing through Haseki Stop getting its name after the hospital complex donated by the beloved wife of "Ottoman Sultan Soliman the Magnificent" famous "Roxelana". MAN SL-232 buses were offered to İETT by MAN Turkey in 1997. The four MAN SL-232 buses were exchanged with Mercedes and MAN articulated buses of Kocaeli Municipality Transportation Services in the year 2006, all four are still in service there.

1998 >

Mercedes-Benz O345-K

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O345-K **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 1998-2000 **ADET:** 85

KAPI NO: 98/801-98/803, 99/801-99/853, 2000/801-2000/827 ve 97/801-97/802 serileri **HİZMET SÜRESİ:** 15 yıl+

İETT, 1998-2000 yılları arasında 82 adet doğa dostu körüklü Mercedes otobüsü filosuna kattı. Farklı garajlara dağıtılan körüklü otobüsler, metrobüs hattının faaliyete geçmesinin ardından bütünüyle Anadolu yakasına alındılar. Günümüzde Anadolu yakasında ve Boğaz geçişli hatlarda hizmet vermektedir.

Mercedes "99-817" at "15BK Beykoz" line at the departure terminal Kadıköy. Mercedes O345K articulated buses were 82 vehicles of total 563 Mercedes buses purchase delivered between the years of 1998 and 2000. Most of Mercedes O345K articulated buses are in good condition, serving İETT passengers in the Asian Side and Intercontinental lines driving through the bridges on the Bosphorus.

2006 2010 MAN SG-272

MARKA: MAN **MODEL:** SG-272 **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 2006 **ADET:** 1 **KAPI NO:** 2000/828 **HİZMET SÜRESİ:** 4 yıl

2006 yılı Temmuz ayında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile takas edilen 4 adet MAN SL-232 solo otobüs karşılığında alınan 4 körüklü otobüsten 3'ü Mercedes, sadece biri MAN marka idi. Bu otobüs İETT filosundaki tek MAN SG-272 model körüklü otobüstdür. 42 kişilik oturma yeri ve yarı otomatik vitesiyle özel olan otobüs çoğunlukla Başakşehir çevresi hatlarında çalıştırıldı. 2010 yılında hizmetten çekilen araç İETT tarihinin en kısa ömürlü otobüslerinden biri olmuştur.

İETT exchanged its four MAN SL232 buses with the İzmit Municipality's four articulated buses in the summer of 2006. Three of the articulated buses were Mercedes O345K brand, while one was a first and unique model in İstanbul, a MAN SG272. The articulated MAN bus had an unusual changement and quite comfortable 42 seats, it was mostly run at the pick hours in the mornings and in the evenings, until it was abandoned in the year 2010.

Hüseyin Keskin Arşivi

2006 >

Mercedes-Benz Citaro

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O530 Citaro **MENŞEİ:** Almanya **ALIM YILI:** 2006-2007 **ADET:** 394
KAPI NO: 2006/101-2006/450 ve 2007/101-2007/144 **HİZMET SÜRESİ:** 7 yıl+

İETT'nin şu ana kadar yapmış olduğu en yüksek sayıdaki alçak tabanlı otobüs alımı 2006-2007 yılları arasında gerçekleşti ve Mercedes firmasından 394 adet Citaro O530 model solo otobüs tedarik edildi. İdare rengi olarak uygulanan yeşil dış cephe boyası 2011 yıl sonundan itibaren peyderpey sarı renkli ve beyaz damalı hale getirildi.

Citaro "2006-412" and "2006-415" buses both waiting their departure times at Aksaray Terminal. Mercedes O530 Citaro buses are the largest purchase of low floor buses fleet of İETT. Total 394 Citaro buses were delivered to İstanbul during the years of 2006 and 2007. Environment friendly Citaro buses appear with green color, but starting from 2011 they were decided to be repainted to yellow color.

2006 >

Mercedes-Benz Citaro

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** Citaro G **MENŞEİ:** Almanya **ALIM YILI:** 2006 **ADET:** 100

KAPI NO: 2006/801-2006/900 **HİZMET SÜRESİ:** 7 yıl+

Alçak tabanlı şasilere sahip körüklü Citaro'lar İETT filosu içinde 100 araçlık bir bölümü kapsamakta olup, günümüzde kentin her iki yakasındaki muhtelif hatlarda ve Metrobüs sisteminde servise verilmektedir.

Fotoğraftaki otobüs, MS 364-68 yılları arasında Kadıköy'ün (Khalkedon) sur taşları kullanılarak inşa edilen Bozdoğan (Valens) su kemerleri altından geçerek Zeyrek-Unkapanı istikametine doğru yol alıyor.

Citaro "2006-848" driving through Roman Aqueduct of Valens built between the years of 364 and 368 to supply water to the city, it is told that the city walls of Calcedonia were used for the construction. 100 units of Mercedes Citaro O530G articulated buses were part of the 494 buses of Citaro Fleet, that are the first low floor articulated buses of Istanbul, were delivered to İETT in 2006, they are still run in both European and Asian Sides of the city as well as on the Metrobus lines.

Ali Hikmet Şerbetçioğlu Arşivi

2007 >

VDL MJT

MARKA: VDL **MODEL:** MJT **MENŞEİ:** Macaristan **ALIM YILI:** 2007-2008 **ADET:** 52
KAPI NO: 2007/050-2007/099 ve 2008/050-2008/051 **HİZMET SÜRESİ:** 6 yıl+

İstanbulcular, 1993'te filoya katılan DAF Optare'lerden 14 yıl sonra bu kez 2007 model VDL MJT çift katlı otobüslerle tanıştılar. Toplamda 52 adet satın alınan çift katlı otobüsler, bir süre İETT filosunda kullanıldıktan sonra halk otobüslerine kiralandı ve özel teşebbüs tarafından çalıştırılmaya başlandı.

VDL-MJT "2007-072" driving around Findikzade. MJT double deckers buses are the first low floor and the second purchase of İETT of double decker buses made in Hungary. Total 52 MJT buses joined the fleet in 2007 and 2008, they were used on express lines till March 2011 when these buses were rented to private investors to be run under the control of İETT continuing their services on the same lines.

2007 >

Mercedes-Benz Capacity

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** O530GL Capacity **MENŞEİ:** Almanya **ALIM YILI:** 2007-09 **ADET:** 250

KAPI NO: 2007-0801-2007/0850, 2008/0801-2008/0900 ve 2009/0801-2009/0900 serileri **HİZMET SÜRESİ:** 6 yıl+

2007'den itibaren Topkapı-Avcılar arasında çalışmaya başlayan Metrobüs sisteminin yükünü omuzlayan Mercedes-Benz Capacity körüklü otobüslerden biri servis esnasında. Günümüzde Beylikdüzü - Söğütlüçeşme Metrobüs hattı boyunca türetilen 34 serisi hatlarda 250 Mercedes Capacity, 50 adet Phileas ve destek amacıyla eklenen Citaro model otobüslerle hizmet verilmektedir.

Mercedes Capacity O530GL articulated buses were purchased by İETT to be run especially on the Rapid Bus Transit system of Istanbul "Avcılar-Topkapı-Zincirlikuyu-Sogutluceme" Metrobus Line, that was started on September 17, 2007 by The Metropolitan Municipality of Istanbul. Total 250 Mercedes Capacity articulated buses, were delivered by Mercedes-Benz from Germany, within 3 three years between 2007 and 2009.

2008 >

APTS Phileas

MARKA: APTS **MODEL:** Phileas EP-50 **MENŞEİ:** Hollanda **ALIM YILI:** 2008-09 **ADET:** 50

KAPI NO: 2008/01-2008/15 ve 2009/01-2009/35 **HİZMET SÜRESİ:** 5 yıl+

İstanbul kent içi ulaşım tarihinde bir ilk olan Phileas otobüsler, çift körüklü dizaynı ve 26 metre boyuyla metrobüs sistemi için özel olarak üretilen hibrit araçlardır. 2008-2009 yılları arasında İETT filosuna katıldılar. Günümüzde 50 adet APTS-Phileas otobüs metrobüs hattında hizmet vermektedir.

26 meters long APTS Phileas double articulated hybrid engine buses were imported from Holland especially for the services on the isolated metrobüs track, total 50 Phileas buses were delivered to Istanbul through Izmir Harbour in two years, 2008 and 2009. Most of the 50 Phileas buses are in service in the European Part of the metrobüs line, as part of vehicles in charge.

2012 >

Mercedes-Benz Conecto

MARKA: Mercedes-Benz **MODEL:** Conecto G **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 2012 **ADET:** 265

KAPI NO: 2012/501-2012/765 **HİZMET SÜRESİ:** 1 yıl+

İETT'nin sarı renkli Mercedes-Benz Conecto körüklü otobüsleri 2012'nin Mayıs ayından itibaren teslim edilmeye başlandı ve 100 otobüslük ilk parti, İETT tarafından Haziran ayında düzenlenen bir törenle hizmete alındı. Conecto körüklü otobüsler Euro V standartlı çevreci motorları ve engelli erişimine uygun, %100 alçak tabanlı yapılarıyla kısa zamanda İstanbul halkının beğenisini kazandı.

Mercedes-Benz Conecto buses are named as the first fleet of İETT in yellow colours. Conecto buses started to serve İstanbul City with the ceremony held in 2012 at the month of June. Total 265 articulated yellow buses have been soon liked by the citizens because of their low floor, easy accessibility and environmentalist features.

2013 >

Otokar Kent 290 LF

MARKA: Otokar **MODEL:** Kent 290 LF **MENŞEİ:** Türkiye **ALIM YILI:** 2013 **ADET:** 750

KAPI NO: 2013/1101-2013/2101-2013/3101 **HİZMET SÜRESİ:** Yeni

İstanbul'da artan yolculuk talebini karşılamak ve İETT filosunun yaş ortalamasını üç buçuğa indirmek amacıyla temin edilen Euro V standartlı çevreci motora sahip, dizel yakıtlı, klimalı, %100 alçak tabanlı ve tam erişilebilir özellikli Otokar'lar 2013 yılı içerisinde peyderpey teslim edilecek. Toplamda 750 adet olan solo tip otobüsler 90 yolcu kapasiteli ve renkli dijital tabelalı.

Otokar Kent buses easy access, low floor buses supplied with Euro V norms environmentalist diesel engines were chosen in order to fullfill the increasing number of travel demand in Istanbul as well as lowering the average age of İETT Fleet to three and a half years old. 750 units of Otokar buses having 90 passengers capacity and colored digital boards, will be delivered within the year of 2013.

İlk Otobüslerden Bugüne...

- İstanbul'da ilk otobüs hizmeti 1926 yılında Fransa'dan satın alınan Renault-Scémia marka 4 araçla başladı. Araçlar 1927 yılında üç ay boyunca Eminönü-Taksim-Sultanahmet üçgeninde tecrübe seferi yaptıktan sonra aynı yılın Ekim ayında Beyazıt-Eminönü Eski Postane arasında hizmete girdi. 1 ilâ 4 arasında kapı numaraları verilen Renault'lar 30 Eylül 1942 tarihinde hizmetten alındı.
- 1943 yılında İsveç Ticaret Odası vasıtasıyla temin edilen Scania marka 15 kamyon şasisi, Surp Agop atölyelerinde üzerlerine kabin giydirilerek otobüs haline getirildi.
- Amerika'dan satın alınan Gasoille White marka benzinli otobüsler, denizyoluyla İskenderun Limanına nakledildikten sonra tren yoluyla İstanbul'a getirildiler. Parçalar halinde teslim alınan otobüslerin bir ay zarfında atölyelerde montajı yapıldı ve 1943 yılı itibarıyla çalışmaya başladılar.
- İki yıl boyunca filosuna yeni bir otobüs alımı yapmayan İdare, 1945'te yine İsveç'ten 5 adet sağdan direksiyonlu burunsuz otobüs satın aldı.
- Mayıs 1946'da özel bir firmanın kendi hesabına İstanbul Limanına getirttiği 20 adet Ford Chevy otobüsün 6'sı İETT tarafından satın alındı ve 13 Temmuz 1946 tarihinden itibaren Kadıköy bölgesinde servise verildi.
- İETT ilk kez 1947 yılında toplu otobüs alımına karar verdi ve İsveç'ten temin edilen 50 adet Scania Vabis B-41 model burunsuz otobüs 26 Ekim 1947'den itibaren hizmete girdi.
- 1949 yılında Scania Vabis B-42 modellerden 2 adet temin edildi.
- 1951 yılında Federal Almanya'dan 50 adet Büssing 5500 TU.10 model otobüs satın alındı.
- Bir yıl sonra 1952'de aynı fabrikadan bu kez Büssing 6000 TU.10 modellerinden satın alındı.
- Kentin dar ara cadde ve sokaklarında da rahatlıkla otobüs işletebilmek amacıyla 1954'te Büssing firmasından bu kez 50 adet 4500 TU.5 kısa model araba satın alındı.
- 1955'te Fransa'dan bir adet Chausson D. 615-H ile 4 adet Latile Floirat marka otobüs temin edildi.
- 1956 ilkbaharında İETT tarafından Mercedes firmasından O321-H model kısa otobüs satın alındı.
- 1956 yılında İETT yine toplu bir otobüs alımı yaptı ve Çekoslovak Skoda firmasından 100 adet RO-706.I model araç temin etti.
- 1957'de Skoda firmasından ilk partinin biraz daha gelişmiş versiyonu olan RO-706.II modelinden 200 adet satın alındı.
- 1958 yılında Almanya'dan 50 adet Mercedes O321-HL alımı konusunda mutabakata varıldı ve araçlar aynı yılın sonunda partiler halinde İstanbul'a gönderildi.
- Aynı günlerde Büssing firmasınca üretilen 6500 TU.10 model uzun otobüslerden 30 adedi de 1958-59 yılları arasında olmak üzere iki sene zarfında kente gönderildi.
- 1959'da Alman Magirus Deutz firmasının ürettiği Saturn-II model otobüslerden 30 adet alındı.
- Aynı yıl içerisinde yolcu yoğunluğu fazla olan hatlarda çalıştırılmak üzere her biri 130 kişi alabilen Mercedes O317'lerden 2 adet getirilerek kalabalık servislerde denenmeye başlandı.
- Yine aynı yıl 2 adet Mercedes O319-D minibüs satın alındı. Bu araçlar vapur iskeleleri ile kentin merkez noktaları arasında mekik seferi yapacak şekilde servise verildi.
- 1960'da Mercedes firmasından alınan 25 adet O321-HL otobüs filoya katıldı.

- 1961'de Çekoslovak Skoda firmasından 21 adet RTO-Max model otobüs temin edildi.
- İstanbul'da 1960 yılından itibaren yaygın bir trolleybüs şebekesinin inşasına başlandı. Bu amaçla İtalyan Ansaldo firmasından Alfa Romeo motorla teçhiz edilen 911-AF model kısa araçlardan satın alınmaya başlandı ve 27 Mayıs 1961 tarihinden itibaren Topkapı-Eminönü arasında servise verildi. 1961-63 yılları arasında satın alınan trolleybüs adedi 100'e ulaştı.
- 1963-68 yılları arasında İdareye yeni otobüs girişi olmadı. 1968'de yerli trolleybüs imalâtı gündeme geldi ve 1955 model Latille-Floirat marka solo otobüslerden birinin şasisi Şişli atölyelerinde İETT'li mühendis ve işçilerin çalışmaları sonucunda üretilen ilk yerli trolleybüs "Tosun", 100 araçlık mevcut filoya 101 kapı numarasıyla eklendi.
- 1968-69 yılları arasında İngiliz Leyland firmasından 300 adet Leyland-Levend MCW 45-34 model otobüs tedarik edildi. Söz konusu otobüsler yarı-otomatik vitesli ve o dönemin şartlarına göre alçak tabanlı kabul edilir bir formda üretilmişlerdi. Adı geçen MCW 45-34 modeli dünyada yalnızca 300 adet üretilmiş ve tamamı İstanbul Belediyesine satılmıştı.
- Bir yıl sonra 1970'te kamyon şasisleri üzerine imal edilen Büssing U47.D model otobüslerden 178 adet üretilerek (1973'e kadar) İETT İdaresine gönderildi.
- 1974 yılında THY bünyesinde hizmet veren ve Yeşilköy-Şişhane acentesi arasında servis yapan 1959 model 5 adet Magirus Deutz kısa model otobüs İETT İdaresine devredildi.
- 1979 ve 1980'de Macaristan'dan toplu alımlar neticesinde 110 adet körüklü (mafsallı) ve üç kapılı Ikarus 280.25'ler; 1979'da dört kapılı 80 araç ise 1980'de geldi ve sefere başladı.

- 1979'da Macaristan Ikarus firması İETT'ye 305 adet 260.25 model solo araç verdi.
- Aynı dönemde Mercedes firmasından 1979-80 yılları arasında toplam 128 adet O302-12.RST model solo tip otobüs satın alındı.
- Aynı yıl Otokar Magirus-Deutz'dan 34 Magirus E-113 otobüs temin edildi.
- 1981-82 yılları arasında çevre belediyelerin lağvedilerek ana belediye sınırları içine alınmasıyla birlikte, söz konusu belediyelerin kendi denetimlerinde çalıştırdıkları 142 adet otobüs ve midibüs İETT İdaresine devredildi.
- 1983-86 döneminde MAN firmasından 390 ve 260'lık iki parti halinde toplam 650 adet SL-200 model solo tip otobüs; 1986-87 yılları arasında da aynı üreticiden SG-220 model körüklü otobüslerden 184 adet satın alındı.
- 1991-94 yılları arasında İETT, Macar Ikarus firmasından büyük çaplı bir alım gerçekleştirdi. 1991'de körüklü 280.25 modellerden 130 adet temin edildi. Ayrıca aynı yıl 20 adet 260.25 model solo tip otobüs satın alındı.
- 1992'de Ikarus firması bu kez İETT için 260.25 model sololardan 676 adet üreterek teslim etti. Aynı yılın yaz aylarında filoya Yugoslav Ikarus IK.161 model 25 adet körüklü otobüs ilave oldu.
- 1993'te yine Ikarus firmasından alınan 400 adet 260.25 model solo ile devamında temin edilen doğalgazla çalışan 100 adet yeşil otobüs de filoya katıldı.
- 1994'te alımın son partisi gerçekleştirildi ve 48 adet solo Ikarus 260.25 otobüs hizmete girdi.
- Bu arada 1994 yılında 5 adet Ikarus 280.67 model solo otobüs daha alındı.

- 1993'de yolcusu az olan hatlarda kullanılmak üzere İdare tarafından 25 adet Otoyal Iveco M24 midibüs alındı.
- 14'ü 1993'te; 12'si de 1994'te olmak üzere iki parti halinde İstanbul'a getirilen İngiliz DAF Optare SB-250 model araçlar İdarenin 26 araçlık ilk çift katlı otobüs filosunu oluşturdu.
- 1994'te MAN firmasından otomatik vitesli ve mafsallı 2 adet SG-220 körüklü otobüs satın alındı.
- 1995-96 yılları arasında İdarenin ilk özürlü otobüsleri, Hollanda'dan satın alınan, tam alçak tabanlı Berkhof Premier marka 7 adet otobüs hizmete girdi.
- 1997-2000 yıllarında Mercedes firmasından bir kez daha toplu alım gerçekleştirildi. Firma ilk olarak 1997'de 136 adet O345 solo tip otobüs verdi. Bu grubun araçları diğer otobüslerden farklı olarak; çevre ve insan dostu olduğuna vurgu yapan yeşil renge boyandı.
- 1998'de 60 adet Mercedes O345 solo ve 3 adet Mercedes O345.K körüklü otobüs alındı.
- 1999'da üçüncü grup Mercedes-O345 sololar ve körüklüler hizmete girdi. Solo otobüslerin sayısı 153, körüklülere 52 idi.
- 2000 yılında, Mercedes O345'lerin son grubu olan 132 solo, 27 körüklü otobüs filoya katıldı.
- Bu arada 1997 yılı içerisinde filoya 4 adet MAN SL-232 model solo otobüs katıldı.
- 1997 yılında İETT'ye bir adet Mercedes O350 model şehirlerarası tip otobüs katıldı. 97-011 kapı numarası verilen araç normal yolcu taşıma servislerine çıkarılmayarak özel amaçla, konferans otobüsü olarak kullanıldı.

- 2006 yılında Mercedes Citaro O530 solo ve körüklü otobüsler getirildi. Araçların 100 tanesi körüklü, 350 tanesi de solo tipti.
- 2006 yılı içerisinde Kocaeli Belediyesi'nden takas yoluyla 3 adet Mercedes O345-K ve 1 adet MAN SG-272 model olmak üzere toplam 4 adet körüklü otobüs alındı.
- İETT, 2007 yılı başında VDL Bus firmasından DAF yürüyen aksama sahip 50 adet MJT marka çift katlı otobüs aldı. 2008 yılında bunlara 2 otobüs daha eklendi.
- 2007 yılında metrobüs hattının devreye girmesiyle birlikte filoya 50 adet gri-siyah dış cephe renk kombinasyonu taşıyan Mercedes Capacity O530-GL model uzun körüklü otobüsler dahil edildi.
- 2007'de 44 adet Mercedes O530 daha filoya katıldı.
- 2008 yılında 100 adet Mercedes Capacityi O530-GL model otobüs alındı. Bunları 2009 yılında temin edilen 100 adet körüklü otobüs izledi. Böylece metrobüs hattındaki toplam Capacity sayısı 250'ye yükseldi.
- Metrobüs hattında çalıştırılmak üzere 2008 yılında İETT'nin özel üretim, ilk çift körüklü ve hibrit motorlu araçları getirildi. Hollanda VDL Phileas firmasından temin edilen 26 metrelik çift körüklü araç sayısı 2009'daki teslimatla 50'ye ulaştı.
- 2012 yılı Mayıs ayından itibaren yerli üretim, alçak tabanlı Mercedes-Benz Conecto OM 457-LA model körüklü otobüsler sarı renkli ve beyaz damalı haliyle hizmete başladı.
- İETT, yerli üretime destek olmak amacıyla 2012 yılında ilk olarak Karsan firmasıyla 450 adet (200 solo, 250 adet körüklü) otobüs alımı için sözleşme imzaladı. Yine aynı yıl 750 adet dizel yakıtlı, solo tip otobüs alımı için Otokar firmasıyla sözleşme imzaladı.

İETT

İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

IETT
İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

www.iETT.gov.tr | 444 1871